

Grundskole
Mellemtrin

Ta' en snak...
om SoMe
og mobning

dcun.

DANSK CENTER FOR
UNDERVISNINGSMILJØ
Viden til praksis

Måltrettet elever på grundskolens mellemtrin

Øvelsen varer 45-60 minutter

Dialogværktøjet udspringer af DCUM-udgivelsen *Skolen, børnene og SoMe*

Dialogøvelse

Med dette værktøj ønsker vi at få eleverne til at reflektere over, hvordan de bruger sociale medier. Gennem samtale og refleksion skal eleverne overveje konkrete principper for adfærd. Principper der kan hjælpe med at forebygge og håndtere krænkelse og mobning på sociale medier. Værktøjet er en hjælp til arbejdet med elevernes digitale fællesskaber.

Øvelsen består af

dialogkort med forskellige situationer relateret til sociale medier og online adfærd. Bag på kortene findes stikord og refleksionsspørgsmål, der kan danne afsæt for efterfølgende samtale i klassen.

Derudover indeholder øvelsen en A3-plakat som skal printes og udfyldes med klassens principper for adfærd på sociale medier.

[Hent plakaten her](#)

Sådan gør I

Gruppearbejde (20 min.)

- Eleverne inddelles i grupper af 4-5 elever. Hver gruppe får tildelt et dialogkort med en situation. Situationen eksemplificerer problemstillinger knyttet til et emne inden for digitale fællesskaber og adfærd på de sociale medier.
- En fra gruppen læser først situationen højt for resten af gruppen.
- Eleverne må gerne bruge lidt tid på at tænke over situationens problemstilling, og derefter drøfte deres tanker i gruppen. Det er vigtigt, at alle elever får mulighed for at byde ind.
- På bagsiden af dialogkortet står der en række refleksionsspørgsmål og stikord til samtaleemner, som eleverne skal tage udgangspunkt i.

- Eleverne planlægger i gruppen, hvad de vil præsentere for resten af klassen. Præsentationen skal dække følgende:

- En kort præsentation af situationens overordnede emne og problemstillinger (se f.eks. samtaleemnerne).
- 3 overvejelser I har gjort jer i forbindelse med dialogen om situationen. Overvejelser kan være de pointer I kommer frem til ud fra refleksionsspørgsmålene.

Præsentation (3-5 min. pr. gruppe)

- Grupperne præsenterer på skift hver deres situation med fokus på ovenstående punkter.

Klassens principper (15 min.)

- Udform i fællesskab 5-10 huskereglere med udgangspunkt i elevernes præsentationer, som klassen er enige om at bruge, når de er på sociale medier.

Udskriv A3- plakaten 'Vores digitale fællesskab', og gør huskereglerne synlige ved at udfylde plakaten og hænge den op i klasselokalet.

Afhængighed og fællesskab

Klokken er 07:45 og Trine er lige kommet ind i sin klasse, 4.B. Tre af de andre piger fra klassen er kommet. De sidder alle tre med deres telefoner og ser videoer på de sociale medier. Trine har ikke en telefon, så hun sidder ved siden af. De andre griner af de forskellige videoer, men det er svært for Trine at følge med i, hvad der sker. Trine ved ikke, hvad hun skal gøre for at være med.

Refleksionsspørgsmål

- Hvad ville I gøre for at være med i denne situation?
- Hvad kan I sammen gøre for, at der ikke er en af jeres kammerater, der føler sig udenfor, hvis han/hun ikke har en telefon?
- Hvilke gode mobilvaner kan man have? Hvilke aftaler kan man lave for mobiltelefonerne i frikvartererne?
- Hvad tror I skolen/lærerne kan gøre for, at der ikke er en elev, der føler sig udenfor fællesskabet i klassen, hvis eleven ikke har en telefon?
- Hvorfor tror I, at nogle elever ikke må få en telefon i 4.klasse?

Stikord

#Fællesskab #At føle sig udenfor #Vaner #Begrænsninger

Digitale grupper

Line og to af de andre piger fra klassen er rigtig gode veninder. De er sammen hvert frikvarter, ses ofte efter skole og de skriver sammen hver aften. På det seneste har Line lagt mærke til, at de to andre piger ikke lytter til, hvad hun siger, de lader være med at svare hende på de sociale medier og liker ikke hendes billeder.

Refleksionsspørgsmål

- Hvad ville I gøre i denne situation?
- Ville I fortælle jeres forældre, en ven/veninde eller en af jeres lærere, hvis I stod i denne situation? Og hvilken hjælp kunne I have brug for?
- Hvordan kan I hjælpe hinanden, så I eller jeres kammerater ikke føler sig holdt ude eller ignoreret på sociale medier?
- Hvad tror I lærerne kan gøre for, at der ikke er en elev, der føler sig udenfor på de sociale medier?

Stikord

#At holde en udenfor #At lytte til hinanden – også digitalt #Fællesskab

Anonymitet

Mette spørger Louise, om hun vil være med til at hente en app. Louise ved, at det er en app, hvor man kan skrive anonyme kommentarer og spørgsmål, så man ikke ved, hvem der skriver. Hun synes, at det lyder spændende, og de henter appen sammen. Om aftenen kommer der et spørgsmål, hvor der står: *"Hvem synes Louise er grim"*. Der kommer et svar 2 minutter senere, hvor der står: *"Hun er så dum"*. Louise ved ikke, hvem der har skrevet spørgsmålet eller hvem der har svaret på det, og hun bliver ked af det.

Refleksionsspørgsmål

- Hvordan ville I have det i denne situation?
- Hvad ville I gøre, hvis I oplevede at blive skrevet om på en ubehagelige måde af en anonym profil?
- Hvordan ville det påvirke jeres skoledag?
- Hvem ville I fortælle det til, hvis nogen skrev noget ubehageligt om jer? Og hvilken hjælp har I brug for?
- Hvorfor kan det være sjovt at have en anonym app?

Stikord

#Digital mobning #Usikkerhed #Tillid #Anonymitet

Groft sprog I

Anders gamer hver dag efter skole. Det er ofte sammen med de andre drenge fra hans klasse. Mathias er kommet ind i klassen for et par måneder siden, og er med til at spille. Anders oplever, at Mathias ofte kalder ham 'idiot' eller 'noob' når de spiller. Han kan også finde på at kritisere den måde Anders spiller på ved for eksempel at sige: *"Du spiller som en fucking spasser"*. Anders siger ikke fra, og de andre drenge tror, at det bare er for sjov. En dag efter skole spiller de Minecraft, og pludselig råber Mathias: *"Anders, det vil være meget nemmere, hvis du bare fucker af"*. Anders bliver chokeret og logger af.

Refleksionsspørgsmål

- Hvad ville I gøre, hvis dette skete for jer?
- Hvor synes I grænsen går for, hvad man kan tillade sig, når man spiller?
- Hvad ville I gøre, hvis det var jeres klassekammerater i situationen?
- Hvad kan I gøre, hvis I synes de andre taler for grimt, når I spiller?
- Hvem ville I fortælle, hvis I synes de andre taler grimt, når I spiller? Og hvilken hjælp har I brug for?

Stikord

#Fællesskab #Groft sprog #Grænser

Groft sprog II

I et frikvarter laver Maja og Sofie en video, hvor de danser til deres fælles yndlings sang. De glæder sig til at se, om nogle af de andre fra årgangen kommenterer den. Da de har fri fra skole, begynder deres video at få likes og kommentarer.

Pludselig skriver en af drengene fra deres klasse: *"Ej, hvor er i klamme at se på"*. En anden dreng fra klassen svarer: *"Ja, tag jer sammen"*.

Maja og Sofie bliver begge to sure og kede af det, og Maja svarer: *"Hold kæft"*.

Refleksionsspørgsmål

- Hvad ville I gøre, hvis I havde delt en video på de sociale medier og I modtog ubehagelige kommentarer?
- Hvorfor tror I, at man kan komme til at svare grimt tilbage, hvis man modtager ubehagelige kommentarer?
- Hvad ville I gøre, hvis det var jeres klassekammerater i situationen?
- Hvad tænker I man kan gøre for at undgå at nogen skriver ubehagelige kommentarer?
- Hvem ville I fortælle det til? Og hvilken hjælp har I brug for?

Stikord

#Groft sprog #Anerkendelse #Sige fra på en god måde

Billeddeling

Jonas og Nicklas er hjemme ved Nicklas en dag efter skole. Da Nicklas er på toilettet, får Jonas øje på et billede, der hænger i en ramme i stuen. Billedet er af Nicklas, da han var 3 år gammel, hvor han står i et badekar uden tøj på. Jonas synes billedet er sjovt, og han tager et billede af det med sin telefon. Han deler det i klassens fællesgruppe på Snapchat uden at spørge Nicklas om lov. På billedet skriver han: *'Nøgne Nicklas'*. Da Nicklas kommer ud fra toilettet, ser han billedet på Snapchat, som Jonas har delt, og han bliver ked af det og sur på Jonas. Klassekammeraterne sender grinende smileys, som svar på billedet. Næste dag i skolen råber klassekammeraterne *'Nøgne Nicklas'* efter Nicklas.

Refleksionsspørgsmål

- Hvad ville I gøre, hvis I oplevede, at der blev delt et billede af jer, som I ikke ønsker bliver delt?
- Har I for sjov prøvet at dele et billede af en anden uden at spørge om lov?
- Hvad kan de andre elever fra klassen gøre, hvis der bliver delt et billede af en klassekammerat, som klassekammeraten ikke ønsker bliver delt?
- Fortæller I jeres forældre, søskende, en af jeres venner/veninder eller en af jeres lærere, hvis der sker noget på de sociale medier, som I ikke synes er sjovt? Og hvad ville de kunne hjælpe jer med?

Stikord

#Deling #Ulovligt #Tillid #Uskrevne regler

